

PATVIRTINTA
Rokiškio Juozo Tūbelio
progimnazijos direktorius
2023 m. gruodžio mėn. 7d.
įsakymu Nr. V-354

SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Rokiškio Juozo Tūbelio progimnazijoje tvarkos aprašo (toliau – tvarkos aprašas) paskirtis – padėti mokyklai užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.
2. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Švietimo įstatymo pataisomis, priimtomis Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. spalio 18 d. (XII-2685) bei Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro įsakymu 2017 m. kovo 22 d. (Nr. V-190) ir nustato smurto ir patyčių, vykstančių progimnazijoje, prevencijos ir intervencijos tvarką.
3. Progimnazijoje draudžiama bet kokia smurto forma, nukreipta:
 - 3.1. mokinių prieš mokinius;
 - 3.2. progimnazijos darbuotojų prieš mokinius;
 - 3.3. mokinių prieš progimnazijos darbuotojus;
 - 3.4. vienų progimnazijos darbuotojų prieš kitus progimnazijos darbuotojus;
 - 3.5. mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) prieš mokinius, mokytojus.
3. Išskiriamos šios smurto formos:
 - 3.1. Patyčios – psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės kitam asmeniui daromi *tyčiniai pasikartojantys veiksmai*, kuriais siekiama pažeminti jo reputaciją ar orumą, jį įžeisti, įskaudinti ar kitaip sukelti jam psichologinę ar fizinę žalą. Patyčios gali būti tiesioginės (žodžiais arba fiziniais veiksmais atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos).
 - 3.2. Patyčios kibernetinėje erdvėje – patyčios iš kito asmens naudojantis informacinėmis technologijoms ir (ar) informacinės visuomenės informavimo priemonėmis, siekiant įbauginti tą asmenį, pakenkti jo reputacijai ar kitokiu būdu jį pažeminti, neatsižvelgiant į tai, ar patyčių informacija siunčiama asmeniškai, ar paskleidžiama neapibrėžtam gavėjų skaičiui (skaudinančių žinučių siuntinėjimas mobiliaisiais telefonais, elektroniniu paštu).
4. Su mokyklos nustatyta smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos tvarka pasirašytinai supažindinami visi mokyklos bendruomenės nariai: mokiniai – saugaus instruktažo lapuose, mokytojai ir kiti progimnazijos darbuotojai – ant įsakymo, tėvai – tvarkos aprašo kopijoje.

SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJA

5. Prevencija suprantama kaip priemonės ir būdai, kuriais siekiama užkirsti kelią socialinės rizikos veiksniams atsirasti arba jų įtakai sumažinti, stiprinti apsauginius veiksnius.
6. Smurto ir patyčių prevencijos veiklą progimnazijoje koordinuoja Vaiko gerovės komisija, o jos vykdyme dalyvauja visi progimnazijos bendruomenės nariai.
7. Vaiko gerovės komisija kasmet vykdo smurto ir patyčių stebėseną ir remdamasi jos rezultatais numato patyčių prevencijos priemones, kurios įtraukiamos į metinį progimnazijos veiklos planą. Tiems mokiniams, kuriems visai mokyklai taikomos prevencijos priemonės yra nepaveikios ir jų

nepakanka, taikomos papildomos prevencijos priemonės ar (ir) programos, teikiama švietimo pagalba.

8. Prevencinės priemonės apima socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymą, pozityvaus mokyklos mikroklimato kūrimą, mokinių pozityvių vertybių formavimą, tėvų įtraukimą į saugios aplinkos kūrimą, mokytojų kvalifikacijos tobulinimą mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo srityje.

SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA

9. Visais įtariamų ir realių patyčių tarp mokinių atvejais kiekvienas mokyklos darbuotojas reaguoja į patyčias nepriklausomai nuo jų formos ir turinio:

9.1. nedelsdamas įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias ir nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus (esant reikalui panaudodamas teisėtus fizinius veiksmus);

9.2. jei reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus), mokyklos darbuotojus (visuomenės sveikatos specialistą, psichologą, socialinį pedagogą) ar institucijas (policija, greitoji pagalba);

9.3. prašo mokinių paaiškinti situaciją, esant reikalui paima jų raštiškus paaiškinimus, patyčių kibernetinėje erdvėje atveju išsaugo įrodymus;

9.4. informuoja klasės auklėtoją (jo nesant – socialinį pedagogą).

10. Klasės auklėtojas (jo nesant – socialinis pedagogas), gavęs informaciją apie įtariamą ar įvykusias patyčias:

10.1. individualiai kalbasi ir aptaria situaciją su kiekvienu įvykusių ar įtariamų patyčių dalyviu, skatina ir padeda konstruktyviai išspręsti kilusį konfliktą;

10.2. nustatęs, kad tai patyčių atvejis, pildo pranešimo apie patyčias formą (priedas Nr.1) ir kartu su mokinių paaiškinimais (jei tokie buvo paimti) perduoda socialiniam pedagogui arba VGK pirmininkui, kurie gautus dokumentus sega į patyčių registracijos žurnalą;

10.3. tą pačią dieną informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus) apie įvykusias patyčias ir priemones, kurių ėmėsi mokykla, susitarimus su mokiniais; esant reikalui kviečia tėvus į mokyklą pokalbiui; kibernetinių patyčių atveju gali apie tai pranešti Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybai (toliau – Ryšių reguliavimo tarnyba) pateikdamas pranešimą interneto svetainėje adresu www.draugiskasinternetas.lt;

10.4. tą pačią dieną apie įvykusias patyčias informuoja progimnazijos direktorių;

10.5. dirba su kitais klasės mokiniais (patyčių stebėtojais, pritariančiais ir nepritariančiais moksleiviais);

10.6. stebi, kad nebūtų patyčių atkryčio;

10.7. esant sudėtingesniais atvejais, kai klasės auklėtojas negali pats vienas padėti mokiniams išspręsti patyčių situacijos, jis kreipiasi pagalbos į socialinį pedagogą, psichologą arba Vaiko gerovės komisiją.

11. Socialinis pedagogas:

11.1. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose.

11.2. informuoja progimnazijos direktorių apie patyčių situaciją, vykdytas ir siūlomas pagalbos ir poveikio priemones.

12. Psichologas: ne vėliau kaip per 5 darbo dienas suteikia psichologinę pagalbą smurtavusiam ir smurtą patyrusiam mokiniui, tėvams.

13. Vaiko gerovės komisija:

13.1. organizuoja smurto ir patyčių situacijos aptarimą Vaiko gerovės komisijoje, numato veiksmų planą, reikalingas poveikio ir psichologinės, švietimo pagalbos priemones (pvz.: individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais, klase; psichologo konsultacijos; streso ir emocijų valdymo, konfliktų ir problemų sprendimo užsiėmimai, žalos atitaisymas ir kt.), apie pastebėtą smurto atvejį informuoja Vaiko teisių apsaugos skyrių;

13.2. informuoja progimnazijos direktorių apie patyčių situaciją, vykdytas ir siūlomas pagalbos ir poveikio priemones;

13.3. koordinuoja, organizuoja, įgyvendina numatytas priemones; stebi, analizuoja situaciją; esant reikalui, pratęsia, koreguoja, numato papildomas poveikio ir pagalbos priemones; jei mokyklos galimybės išnaudotos, kreipiasi pagalbos į kitas institucijas (Rokiškio r. savivaldybės administracijos direktoriaus Vaiko gerovės komisiją, Vaiko teisių apsaugos skyrių, policiją, Rokiškio pedagoginę psichologinę tarnybą ir kt.).

14. Jei patyčios tarp mokinių vyksta ten, kur nemato mokytojai ar kiti progimnazijos darbuotojai, apie jas bet kuri progimnazijos darbuotoją privalo kaip galima greičiau informuoti pats nukentėjęs arba kiti patyčias stebėję mokiniai. Imamasi veiksmų, numatytų p.9.1–13.3.

15. Visais kitais įtariamų ir realių patyčių atvejais (progimnazijos darbuotojų prieš mokinius; mokinių prieš progimnazijos darbuotojus; vienų progimnazijos darbuotojų prieš kitus progimnazijos darbuotojus; mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) prieš mokinius, mokytojus) bet kuris mokyklos bendruomenės narys, pastebėjęs arba sužinojęs apie įvykusį ar įtariamą patyčių atvejį arba pats nukentėjęs nuo patyčių, ne vėliau kaip kitą dieną privalo raštu informuoti progimnazijos direktorių nepriklausomai nuo smurto ir patyčių formos, turinio, lyties, amžiaus, socialinio statuso, religinės ar tautinės priklausomybės ar kitų asmens ypatybių:

15.1. Tais atvejais, kai patyčias iš mokytojo, kito progimnazijos darbuotojo, tėvų patiria mokinys, jis pats arba jo tėvai informuoja klasės auklėtoją arba progimnazijos direktorių raštu (sms žinute, el. dienyno žinute, elektroniniu laišku, pranešimu).

15.2. Tais atvejais, kai patyčias iš mokinių ar jų tėvų patiria mokytojai, progimnazijos darbuotojai arba kai patyčios vyksta tarp mokytojų, kitų progimnazijos darbuotojų, rašomas tarnybinis pranešimas progimnazijos direktoriaus vardu.

16. Progimnazijos direktorius, gavęs informaciją apie įtariamą ar įvykusias patyčias, nedelsdamas aiškina situaciją:

16.1. Nustačius mokytojų ar kitų progimnazijos darbuotojų kaltę, drausminė atsakomybė jiems taikoma vadovaujantis galiojančiais teisiniais aktais, progimnazijos vidaus ir darbo tvarkų nuostatomis.

16.2. Jei patyčias iš mokinių patiria mokytojai ar kiti progimnazijos darbuotojai, imamasi veiksmų, numatytų šios tvarkos 9.4–13.3 p.

16.3. Jei vyksta mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) patyčios prieš mokinius, mokytojus, kitus progimnazijos darbuotojus, kreipiamasi pagalbos į policiją.

17. Tais atvejais, kai smurtauja ar smurtą patiria mokytojai, kiti progimnazijos darbuotojai, direktorius apie įvykusį smurto faktą nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, praneša Pedagoginei psichologinei tarnybai ar atitinkamam psichologinės pagalbos teikėjui, su kuriuo savivaldybės vykdomoji institucija yra sudariusi sutartį dėl psichologinės pagalbos teikimo, ir rekomenduoja smurtavusiam ar smurtą patyrusiam asmeniui kreiptis psichologinės pagalbos.

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Visi dokumentai ir duomenys, susiję su mokiniu ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti mokinio teises ir teisėtus jo interesus.

19. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas yra skelbiamas progimnazijos internetinėje svetainėje.

Klasēs auklētōjas/socialinis pedagogas

.....

(parašas)

.....

(vardas pavardē)